

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 februarie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Guțan Pavel, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Onica Ion Petru, născut la 04 decembrie 1996, originar și domiciliat în s.Ratuș, r-nul Criuleni.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 12.01.2015 - 02.04.2015,
2. Instanța de apel: 24.04.2015 - 20.10.2015,
3. Instanța de recurs: 28.12.2015 - 23.02.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 02 aprilie 2015, Onica Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(1) Cod penal la 180 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Onica Ion, la 13 aprilie 2014, aproximativ la ora 11.10, avînd intenția de a sustrage bunurile altei persoane, în timp ce se deplasa spre ușa de ieșire a microbuzului care circula pe itinerarul „Socol-Chișinău”, pe bd.Renașterii, mun.Chișinău, în apropierea circului, în momentul în care rutiera staționa pentru debarcarea pasagerilor, de pe bancheta din față care era instalată suplimentar lângă șofer, a sustras în mod deschis telefonul mobil de model „Nokia 206” la prețul de 1200 lei, în care era introdusă cartela SIM cu nr.060036066, ce aparținea lui Dămean Nicolai, iar cînd șoferul a depistat lipsa telefonului și a strigat în urma lui să se oprească, acesta a fugit de la locul comiterii infracțiunii, cauzîndu-i astfel părții vătămate un prejudiciu material considerabil.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care I.Onica să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal la 2 ani și 4 luni închisoare, fără amendă, iar conform art.90 Cod penal, a suspenda condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, invocînd că prima instanță eronat a apreciat probele cauzei, astfel incorect a reîncadrat acțiunile inculpatului din alin.(2) în alin.(1) art.187 Cod penal, pe motiv că nu a fost demonstrat că suma de 1200 lei pentru partea vătămată este considerabilă, însă nu a luat în considerație faptul că partea vătămată este angajat în calitate de șofer cu salariul de 3241,2 lei, astfel că suma prejudiciului cauzat constituie 1/3 din salariul acestuia, ceea ce cu certitudine constituie un prejudiciu considerabil, mai mult ca atît cauza a fost examinată conform prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, din care rezultă că odată ce instanța de judecată a acceptat cererea de examinare a cauzei în baza

probelor acumulate în faza de urmărire penală, instanța nu mai poate reîncadra acțiunile inculpatului la o altă normă penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2015, a fost admis din alte motive, din oficiu, apelul procurorului, casată total sentința și încheierea din 18 martie 2014 de examinare a cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Onica Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(1) Cod penal la 2 ani și 4 luni închisoare.

Conform art.90 alin.(1) Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

4.1. Instanța de apel a constatat că Onica Ion, la 13 aprilie 2014, aproximativ la ora 11.10, avînd intenția de a sustrage bunurile altei persoane, în timp ce se deplasa spre ușa de ieșire a microbuzului, care circula pe itinerarul „Socol-Chișinău”, pe bd.Renașterii, mun.Chișinău, în apropierea circului, în momentul în care rutiera staționa pentru debarcarea pasagerilor, de pe bancheta din față care era instalată suplimentar lângă șofer, a sustras în mod deschis telefonul mobil de model „Nokia 206”, în care era introdusă cartela SIM cu nr.060036066, ce aparținea lui Dămean Nicolai, iar cînd șoferul a depistat lipsa telefonului și a strigat în urma lui să se oprească, acesta a fugit de la locul comiterii infracțiunii, cauzîndu-i părții vătămate un prejudiciu material în sumă de 1200 lei.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că vinovăția inculpatului în săvîrșirea sustragerii deschise a telefonului mobil al părții vătămate s-a confirmat prin declarațiile însuși ale inculpatului I.Onica, a părții vătămate N.Dămean, a martorilor M.Paierele, I.Pocitareno, cît și actele cauzei - procesele-verbale de cercetare la fața locului și de ridicare a telefonului mobil de model „Nokia 206” din 13.04.2014, de examinare a telefonului mobil din 15.04.2014.

Instanța de apel a conchis că, acțiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate din prevederile art.187 alin.(2) lit.f) la cele ale art.187 alin.(1) Cod penal, jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, deoarece partea acuzării nu a prezentat careva probe veridice ce ar confirma că prejudiciul cauzat părții vătămate în mărime de 1200 lei constituie pentru acesta un prejudiciu material considerabil.

La fel, instanța a indicat că prima instanță la examinarea cauzei a încălcat prevederile legale referitor la examinarea cauzei în temeiul art.364¹ Cod de procedură penală, deoarece acceptînd examinarea cauzei în această procedură nu mai putea reîncadra acțiunile inculpatului la o altă normă penală. Astfel, reținînd prevederile art.30 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.13 din 16.12.2013 cu privire la aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești, instanța de apel a indicat că, din oficiu, sentința urmează a fi casată, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care se va constata situația de fapt și de drept.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel, a indicat că ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvîrșite, de persoana inculpatului, care a comis fapta fiind minor, a recunoscut vina și de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului și a conchis de a-i aplica inculpatului pedeapsa în baza art.187 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, de 2 ani și 4 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe un termen de probă de 2 ani, în temeiul art.90 alin.(1) Cod penal.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocînd prevederile art.427 alin.(1) pct.5), 6), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, pe motiv că instanța casînd sentința și adoptînd o hotărîre nouă, inclusiv din oficiu, cu respingerea cererii inculpatului cu privire la examinarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală și dispunerea examinării cauzei în procedură generală, urma să judece cauza după regulile generale prevăzute de prima instanță,

să citeze partea vătămată, martorii și să se expună asupra fiecărei probe din dosar, fapt ce pe caz nu a fost efectuat; instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; partea descriptivă a deciziei nu corespunde cu cea dispozitivă, or, casînd încheierea de admitere a cererii inculpatului privind examinarea cauzei în baza procedurii simplificate, la stabilirea pedepsei a aplicat prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, astfel asemenea erori urmează a fi corectate prin casarea hotărîrii și trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sînt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucît odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atît în fapt, cît și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărîrii primei instanțe.

Potrivit art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță, cu respectarea principiului nemijlocirii, contradictorialității, egalității în drepturi în fața instanței.

Colegiul penal menționează că, judecînd apelul, instanța de apel nu a respectat întocmai aceste prevederi procesuale obligatorii, deoarece instanța în rezultatul verificării temeiniciei sentinței atacate, în raport cu motivele invocate în apel, constatînd vicierea examinării cauzei de către prima instanță în baza art.364¹ Cod de procedură penală, a casat sentința și încheierea din 18 martie 2014 de examinare a cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, a respins cererea inculpatului cu privire la examinarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală și, judecînd cauza în procedură generală, nu a respectat regulile de examinare a cauzei în ordinea generală, nu a citat în ședință partea vătămată N.Dămean și martorii M.Paierele, I.Pocitarencu, nu și-a expus punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, ci doar a înfăptuit o apreciere formală și de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei.

Mai mult, instanța de apel a casat sentința și a adoptat o hotărîre nouă, prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, concluziile pronunțate de instanța de apel la acest capitol sînt contradictorii, iar partea descriptivă a deciziei recurate nu corespunde cu cea dispozitivă.

Reieșind din cele expuse Colegiul penal constată că, la examinarea cauzei, instanța de apel a ignorat prevederile art.414, 417 Cod de procedură penală, nu s-a pronunțat asupra

tuturor motivelor invocate de către partea acuzării în apel și a adoptat o hotărâre nemotivată și contradictorie.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că eroarea judiciară comisă de instanța de apel se încadrează în temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care nu poate fi reparată în prezenta procedură, deoarece chestiunile privind aplicarea prevederilor legale la judecarea cauzei în fond țin de competența instanței de apel, astfel decizia instanței de apel urmează a fi casată cu trimiterea cauzei la rejudecare.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se pronunțe în modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să cerceteze, să verifice și să aprecieze detaliat probele administrate în cauză în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434, art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Guțan Pavel, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui Onica Ion și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia motivată publicată integral la 22 martie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun